

Sygn. akt VII U 1095/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Staśik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2015 roku w Lublinie

sprawy L. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o deputat węglowy

na skutek odwołania L. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 14 kwietnia 2015 roku znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje L. K. prawo do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy za okres od dnia 19 maja 2013 roku do dnia 31 października 2014 roku;

II. stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia w terminie.

Sygn. akt VII U 1095/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2015 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) odmówił L. K. prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy za okres od dnia 19 maja 2013 roku. Organ rentowy uzasadniając odmowny charakter rozstrzygnięcia w sprawie wniosku z dnia 1 kwietnia 2015 roku powołał się na treść przepisu art. 114 ust. 1 wskazanej ustawy oraz okoliczność złożenia wniosku o wypłatę deputatu węglowego w dniu 26 listopada 2014 roku, co uzasadniało przyznanie dodatku od dnia 1 listopada 2014 roku (decyzja – k. 48 akt rentowych).

W odwołaniu L. K. nie zgodził się ze wskazaną decyzją wnosząc o wypłatę ekwiwalentu za deputat węglowy za okres od dnia 19 maja 2013 roku do dnia 31 października 2014 roku. Żądanie odwołania skarżący uzasadnił treścią zaświadczenia Rp – 7, potwierdzająca okoliczność wypłaty ekwiwalentu węglowego (odwołanie – k. 2 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 4v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

L. K. w okresie od dnia 15 sierpnia 1974 roku do dnia 18 maja 2013 roku był zatrudniony w (...) Państwowych Zakładzie (...) w L. na stanowisku starszego dyżurnego ruchu. W okresie od dnia 21 lipca 2012 roku do dnia 3 sierpnia 2012 roku pobierał wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, od dnia 4 sierpnia 2012 roku do dnia 18 stycznia 2013 roku zasiłek chorobowy a od dnia 19 stycznia 2013 roku do dnia 18 maja 2013 roku świadczenie rehabilitacyjne. W okresach pobierania wskazanych świadczeń w ich podstawie był uwzględniony ekwiwalent pieniężny za węgiel i w tej formie wypłacany. Ostatnia wypłata ekwiwalentu w wysokości 98,46 złotych miała miejsce w dniu 10 czerwca 2013 roku i dotyczyła okresu od dnia 1 maja 2013 roku do dnia 18 maja 2013 roku.

W dniu 22 kwietnia 2013 roku ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Do wniosku dołączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp – 7 z dnia 16 kwietnia 2013 roku sporządzone przez aktualnego pracodawcę, z których treści wynikało, że w wynagrodzeniu za okres od 1999 roku do 2012 roku za które odprowadzono składki na ubezpieczenia społeczne uwzględniono cały deputat węglowy. Decyzją z dnia 5 czerwca 2013 roku Zakład przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 19 maja 2013 roku, tj. od dnia zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. Zakład ustalając wysokość świadczenia nie uwzględnił prawa do deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego. Co do wskazanej okoliczności ubezpieczony zareagował złożeniem w dniu 26 listopada 2014 roku wniosku o wypłatę ekwiwalentu za węgiel od dnia 19 czerwca 2013 roku. W rozpoznaniu wniosku organ rentowy decyzją z dnia 11 lutego 2015 roku przeliczył świadczenie rentowe ubezpieczonego w pkt II wskazując, że do renty przysługuje ekwiwalent za deputat węglowy kolejowy w kwocie 124,71 złotych miesięcznie od dnia 1 listopada 2014 roku. Następnie w dniu 1 kwietnia 2015 roku ubezpieczony złożył pismo w którym zawarł żądanie wydania decyzji w sprawie wypłaty ekwiwalentu za deputat węglowy od dnia 19 czerwca 2013 roku, w rozpoznaniu którego wydana została zaskarżona decyzja.

(zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp – 7 – k. 7 – 10 a.r.; decyzje – k. 34, 45 a.r.; pismo – k. 40 a.r.; zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 41 a.r.; pismo – k. 47 a.r.; wyjaśnienia L. K. – k. 10v. a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie. Nadto stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyjaśnienia ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie L. K. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Istota sporu w rozpoznawanej sprawie, mając na uwadze treść decyzji z dnia 14 kwietnia 2015 roku oraz odwołania, sprowadzała się do oceny zasadności odmowy zaspokojenia żądania wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy od dnia 16 maja 2013 roku do dnia 31 października 2014 roku przy zastosowaniu przepisu art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) – zwaną dalej ustawą emerytalną. Poza sporem pozostawała natomiast sama zasadna prawa ubezpieczonego do wskazanego świadczenia. Organ rentowy w toku postępowania administracyjnego nie kwestionował bowiem spełnienia przez skarżącego przesłanek warunkujących ustalenie prawa do tego świadczenia. Niemniej zdaniem Sądu dla dokonania wskazanej oceny zasadności zaskarżonego rozstrzygnięcia konieczne wydaje się jednak odwołanie do treści przepisu stanowiącego ustawowe źródło uprawnienia do ekwiwalentu, którego wypłaty domaga się ubezpieczony.

Stosownie do przepisu art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000 roku o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. z 2000 roku, Nr 84, poz. 948), byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznana na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1998 roku, Nr 162,

poz. 1118 ze zm.) albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238 i Nr 56, poz. 678), a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego.

Z treści powołanego przepisu w sposób jednoznaczny wynika, że ustalenie prawa do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego, jako dodatku do pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy, które to świadczenie w okresie objętym sporem ubezpieczony pobierał, oraz jego realizacja nie wymaga złożenia odrębnego od wniosku o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wniosku. W sytuacji złożenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy wraz z dokumentami z których treści wynika okoliczność spełnienia przez wnioskodawcę również ustawowych warunków do ustalenia i realizacji prawa do deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego jako dodatku do renty bądź takich które wymagają dodatkowych ustaleń w tym zakresie, organ rentowy powinien w związku z pozytywnym rozstrzygnięciem wniosku o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i rozpoczęciem jego realizacji, umożliwiającej ubezpieczonemu pobieranie tego świadczenia rentowego, również przy ustaleniu wysokości renty uwzględnić okoliczność spełnienia warunków do prawa do ekwiwalentu. W konsekwencji powinien rozpocząć wypłacanie świadczenia rentowego wraz z dodatkiem w postaci ekwiwalentu pieniężnego od dnia ustalenia prawa do renty, co w rozpoznawanej sprawie miało miejsce w dniu 19 maja 2013 roku, tj. po dniu zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego przez ubezpieczonego. Tymczasem organ rentowy wskazanego ekwiwalentu nie wypłacał przy jednoczesnym braku jakichkolwiek ustaleń w zakresie spełnianie przez ubezpieczonego warunków dla takiej wypłaty pomimo przedłożenia przez skarżącego wraz z wnioskiem o rentę dokumentów, których treść takie ustalenia w pełni uzasadniały. A zatem zupełna bierność organu rentowego, następnie usprawiedliwiona w odpowiedzi na aktywność ubezpieczonego argumentem złożenia przez niego wniosku o to świadczenie w dniu 26 listopada 2014 roku oraz w dniu 1 kwietnia 2015 roku, nie zasługuje na aprobatę. W tym stanie rzeczy powołany przez organ renty przepis art. 114 ust 1 ustawy emerytalnej na uzasadnienie odmowy wypłaty ekwiwalentu za okres objęty sporem nie znajdował zastosowania. Z poczynionych ustaleń wynika bowiem, że już w dniu 22 kwietnia 2013 roku ubezpieczony dołączył do wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy dokumenty umożliwiające ustalenie prawa do ekwiwalentu pieniężnego. Pośrednio taką ocenę dołączonych do wniosku zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp – 7 potwierdza sam organ rentowy, odwołując się w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wyłącznie do okoliczności złożenia przez skarżącego wniosku o wypłatę ekwiwalentu w dniu 26 listopada 2014 roku, zupełnie nie dokonując oceny dołączonego do tego wniosku zaświadczenia. Jest to o tyle istotne, że taka ocena umożliwiałaby porównanie dołączonego zaświadczenia o zatrudnieniu z dokumentami dołączonymi do wniosku z dnia 22 kwietnia 2013 roku. Tylko wynik takiego porównania mogłyby stanowić podstawę dla oceny dołączonego do wniosku z dnia 26 listopada 2014 roku jako nowego dowodu w sprawie umożliwiającego ustalenie prawa do ekwiwalentu wobec zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 16 kwietnia 2013 roku. Co oczywiste takich czynności organ rentowy nie podjął przy założeniu o konieczności złożenia o ustalenie prawa do ekwiwalentu pieniężnego, które w realiach rozpoznawanej sprawy jest zupełnie nieuzasadnione. Zasadnym zatem było ustalenie L. K. prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy za okres od dnia 16 maja 2013 roku, tj. dnia od którego organ rentowy wypłacał ubezpieczonemu świadczenie rentowe do dnia 31 października 2014 roku, tj. dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia przez organ rentowy wypłaty wraz z rentą ekwiwalentu.

Z tych względów Sąd Okręgowy na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej w razie ustalenia prawa do świadczenia orzeczeniem organu odwoławczego organ ten, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Treść powołanego przepisu w sposób jednoznaczny wskazuje, że na sąd przyznający prawo do świadczenia nałożony został obowiązek rozstrzygnięcia z urzędu o tej odpowiedzialności organu, tj. rozstrzygnięcia zarówno stwierdzającego taką odpowiedzialność, jak i jej brak. Z tego względu konieczne było poczynienie ustaleń niezbędnych dla dokonania oceny odpowiedzialności organu rentowego, mając na uwadze art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30

dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120 ustawy emerytalnej.

Z poczynionych ustaleń wynika, że już w dniu 22 kwietnia 2013 roku ubezpieczony dołączył do wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy dokumenty umożliwiające ustalenie prawa do ekwiwalentu pieniężnego, czego jak wyżej wskazano organ rentowy w toku postępowania nie kwestionował. Tym samym możliwe było ustalenie prawa i jego realizacja co do ekwiwalentu już od dnia rozpoczęcia pobierania przez ubezpieczonego świadczenia rentowego, tj. dnia 19 maja 2013 roku. Tymczasem organ rentowy rozpoczął wypłacanie wskazanego świadczenia dopiero od dnia 1 listopada 2014 roku, które to działanie Zakładu z przyczyn wskazanych powyżej nie zasługiwało na uwzględnienie. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy znalazł usprawiedliwione podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowy za nieustalenie prawa do świadczenia w przepisany terminie.